

ԻՆՂԱՔԵՐ ԿԱՆԱԹԷԼ.

Յիսուս միաշարաժու առաւօտուն յարութիւն առած, առաջ Մարիամ Մաղղադենացուն երեւեցաւ, որ նորանից եօթը դեւ էր հանել: Նա գնաց նոցա պատմեց, որոնք նորա հետն էին, երբ որ սուգ էին անում եւ լաց էին լինում: Իսկ նորա երբ որ լսեցին թէ կենդանի է, եւ թէ իւրեան երեւեցաւ, չհաւատացին: (Մարկ. ԺԶ. 9—11):

Քրիստոսի խաչը ամենից յետոյ ձգողները կանայքն էին, և շաբաթը անցնելուց յետոյ Քրիստոսի մօտ ամենից առաջ գնացողները կանայք էին. և սա զարմանալի բան չէ, որովհետեւ սուրբ Գրքի մէջ յիշված չէ թէ մի կին Քրիստոսին թշնամութիւն ցոյց տուած լինի: Գրված չէ թէ մի կին նորան հալածած, կամ հայհոյած և անիծած լինի: Նորա աշքերը կապողը նորան ապտակով կամ բռունցով զարկողը, նորա սուրբ երեսին թքողը կին չէր: Նորան քարկործողը կամ գլխին փշերից պսակ գնողը կին չէր:

Սակայն Քրիստոսի ոտների մօտ նստած, նորա խօսքերին ականջ դնողը կին էր: Նորա գլխին խիստ պատուական իւղ թափելով, նորան շատ պատիւ և սէր յայտնողն ևս կին էր: Նորա սուրբ ոտները իւր արտասուքով թրջելով մազերով սրբողը կին էր: Քրիստոսի հետ Գալիլիայից եկող և իւրեանց ստացուածքով ծառայութիւն անողն և նորա նեղութիւններին և վիշտերին մասնակից եղողները կանայք էին: Պիղատոս կուսակալի առաջև կապված սուրբ Յիսուսի համար միջնորդութիւն անող և Պիղատոսին բարեխօսութիւն անելով նորան խրատողը կին էր, և այն ևս մի կռապաշտ կին: Քրիստոսի իւր խաչը Գողգոթայ ասված տեղը տարած ժամանակը, երբ քիչ էր մնում որ շունչը կտրվէր, նորա համար լաց լինողները և կոծ անողները Երուսաղէմի աղջիկներն էին: Եւ մեր Տէր Քրիստոսը խաչի վերայ Աստուծուց և իւր սուրբ ժողովրդից մերժված երևեցած ժամանակը, նորա խաչին մօտեցողը, այնտեղ կանգնելու համարձակողը և ինքն իւրեան նորա հետ մէկ ցոյց տուողը կին էր:

Ուրեմն զարմանալի բան չէ որ երրորդ օրը արշալոյսին Քրիստոսի գերեզմանը առաջին գնացողները այս սուրբ կանայքն էին: Նոքա շաբաթ օրը պատուիրանի համեմատ հանգստացան, բայց երբ շաբաթը անցաւ, արշալոյսին ելան որ խաչված Յիսուսին պտուեն: Ուղղակի նորա գերեզմանը վազեցին. բայց իւրեանց հասնելուց առաջ Աստուծու հրեշտակը հասած էր, և գերեզմանի պահապան զօրքերը մեռելի պէս էին եղած. այն մեծ քարը գերեզմանի դռնից մի կողմ ձգված էր և մեռած Յիսուսը մահը խափանելով և ինքը մահի և դժոխքի բանալիները բռնելով յաւիտեանս յաւիտենից ապրումէ:

Ուրեմն Քրիստոսի պատուականութիւնը առաջին իմացողները այս սուրբ կանայքն էին: Հրեշտակը նոցա այս բարի աւետիսը տուաւ թէ Յիսուս

այստեղ չէ՛, յարութիւն առած է։ Եւ ինքն Յիսուս յարութիւն առնելուց յետոյ Նորան առաջին տեսնողները նորա էին։ Նորան ամենից առաջ տեսնող՝ Նորա երեսին նայող և Նորա ոտները առաջին ընկնողները նորա էին։ Նորա առաջին օրհնված ողջոյնները նորա ընդունեցին։

Աւետարանում այսպէս է գրված թէ « Յիսուս Բարիս Գործողն էր և Երկրային Կայսրն էր »։

Պօղոս առաքեալն Քրիստոսի յարութեան վերայ Սորնթացիներին գրած ժամանակ այսպէս է ասում. « Եւ ամենից յետոյ ինձ ևս երեւեցաւ »։ Սակայն այս Մարիամը այսպէս կարող էր ասել. « և ամենից առաջ ինձ երեւեցաւ »։ Իւր առաջին խօսքը ինձ խօսեցաւ, առաջին կանչած անունը իմ անարժան անունն էր. Նորա առաջին սրբած արտասուքը և առաջին ուրախացրած սիրտը իմն էր։ Աշխարհի մեղքը վերառնելուց յետոյ Նորա առաջին միտմարտած մեղաւորը ևս ինքս խեղճ ողորմելի Մարիամ Մագդաղենացիս էի։

Սակայն բացի Մարիամից ուրիշ կանայք ևս կային, որ կանոնաւ գնացին գերեզման և այնտեղ Աստուծու հրեշտակին տեսան, և Նորա բերանից լսեցին թէ Յիսուս մեռելներից յարութիւն առած է։ Սաղոմէն, Յովհաննան և Յակոբոսի մայրը Մարիամ և նոցա հետ ուրիշ կանայք նոյն առաւօտեան մի հրեշտակ տեսան, և նաև Տիրոջ պատահեցան. Հրեշտակը ասաց նոցա. « Յիսուսը այստեղ չէ, որովհետեւ յարութիւն առաւ, ինչպէս որ ասաց. եկէ՛ք տեսէ՛ք այն տեղը, ուր Տէրը պառկած էր։ Եւ շուտով գնացէ՛ք Նորա աշակերտներին ասացէ՛ք, թէ Նա մեռելներից յարութիւն առաւ։ Եւ նորա շուտով գերեզմանից ելան և վազումէին աշակերտներին պատմելու։ Եւ քանի որ նոքա ճանապարհէին էին, իւրեանց աչքով կենդանի Տէրին տեսան։ Յիսուս ինքը, նոցա պառած սիրելի Յիսուսը, նոցա սրտին միակ փախազը—Յիսուս նոցա պատահեցաւ, և Նորա քաղցրիկ սովորութեան համեմատ « ողջոյն ձեզ » ասաց։ Նորա Նորա ոտները ընկան և իւրեան երկրպագութիւն արին, հաւանական է չէ թէ խօսքով, այլ շատ արտասուքով և դառնապէս լալով երկրպագութիւն արին Նորան։ Յիսուս ասաց նոցա. « Մի՛ վախենաք, գնացէ՛ք իմ եղբայրներիս ասացէ՛ք »։

Երդ այս կանայքը Առաքեալների առաքեալ եղան։ Այս կանայքը Յիսուսի յարութիւնը իմացրին Առաքեալներին, որոնք բոլոր աշխարհին պիտի իմացնէին։ Այս աւետիսը այն մարդիկներին տուին, որոնք բոլոր աշխարհին պիտի իմացնէին։ Այս աւետիսը այն մարդիկներին տուին, որոնք բոլոր աշխարհի մէջ տարածելու համար որոշված էին։ Այս աւետիսը առաջին տարածողը հրեշտակն էր, և հրեշտակից յետոյ կանայքն էին։ Քրիստոս մեռելներից յարութիւն առած է. մենք զիտենք որ յարութիւն առած է, նորա երեսը մեր աչքերով տեսանք, Նորա խօսքերը մեր ականջներով լսեցինք, մեր ձեռներով շօշափեցինք Նորան, և մեր սրտերը շատ միտմարտութիւն գտան Նորանից։

Բայց առաքեալները ո՞ւր էին, ի՞նչ վիճակի մէջ էին, ի՞նչ էին անում։ Վարդու մենք թէ Մարիամ « գնաց նոցա պատմեց, որոնք Նորա հետն

էին, երբ որ սուգ էին անում՝ և լաց էին լինում։ Իսկ նոքա երբ որ լսեցին թէ կենդանի է և թէ իւրեան երեւեցաւ, չհաւատացին»։

Այստեղ Առաքեալների վերայով երկու բան ենք սովորում, այսինքն նոքա չհաւատացին, և սուգ անելով լաց էին լինում։

1. — Նոքա չհաւատացին, Աստուծու ընտրած ճանապարհը նոցա մտքին համաձայն չլինելով չհաւատացին։ Քրիստոս իւր մեռնելը և երրորդ օրը յարութիւն առնելը նոցա կրկին և կրկին խօսած էր, բայց այս լուրը նոցա առջիման գաղափարներին և փարիսեցիների սովորեցրածներին բոլորովին դէմ էր, և չհաւատացին։ Մարիամի նկարագրութիւնը շատ յայտնի, բայց և ընդունելի պէտքէ եղած լինէր, երկու հրեշտակ տեսաւ, Տէրին ևս տեսաւ, Տէրը նորան իւր անունով կանչեց, իւր հետ խօսեց, և նորա ձեռով իւր եղբայրներին յատուկ պատուէրներ և կտակներ ուղարկեց, բայց «չհաւատացին»։

Միւս կանանց վկայութիւններն ևս պէտքէ ուղիղ երեւած լինէին, Նոքա ևս մի հրեշտակ տեսան, այս հրեշտակը իմացրեց նոցա թէ Յիսուս յարութիւն առած է, հրամայեց նոցա որ գերեզմանը նայեն, և Քրիստոսի մարմնի այնտեղ չլինելը տեսնեն, և յետոյ հրամայեց նոցա, որ փութով աշակերտներին և մանաւանդ Պետրոսին երթան այս օրհնված աւետիսը տանեն։ Նոքա քանի որ ճանապարհին էին, Յիսուսին տեսան, իւրեանց աչքերով Նորան նայեցին, աճանջներով Նորա ձայնը լսեցին, ձեռով Նորան շօշափեցին, Նորա ոտները ընկնելով կրկնապաշտութիւն արին, և Նա նոցա վախերը փարատեց, նոցա թուլացած սրտերը զօրացրեց, և իւր եղբայրներին սիրոյ խօսքեր ուղարկեց, Սակայն «չհաւատացին»։ Վարդումէնք թէ այս լուրն նոցա մի ոչինչ բան երեւեցաւ, պատուների առասպելների պէս երեւեցաւ։

Եւ այսպէսով բոլոր այն օրհնված օրը խաւարի մէջ անցաւ, և երեկոյ լինելով երկու բարեկամ՝ փութով դալիս են։ Լմմաուս ասված եօթը կամ ութը մղոն հեռու մի գիւղից վաղուամեն որ Առաքեալներին լուր տան թէ իւրեանք ևս Տէրին տեսած են, Յիսուս նոցա հետ քանի մի մղոն գնացած է, նոցա Մովսէսից սկսելով Քրիստոսի վերայ եղած բոլոր մարգարէութիւնները սովորեցրած է, նոցա տունը մտնելով նոցա հետ սեղան նստած է, և իւր սովորութեանը պէս հացը առնելով օրհնեց, և կտրելով տուաւ նոցա, Նոքա նորան ճանաչեցին, բնաւ կասկած չմնաց, Նոքա իւրեանց կենդանի Տէրն լինելը իմացան։ Բայց կարգումէնք թէ առաքեալները «նոցա ևս չհաւատացին»։

Եւ ինչի՞ պատճառը ի՞նչ էր, Վարելի է սրտներում ասումէին թէ արդէն տասնուչորս տասնուհինգ ժամ անցած է, և մենք Նորան տեսած չենք, եթէ կենդանի է, ինչի՞ մեղ չէ երեւում, մենք Նորա ընտրած առաքեալները չենք, ուրեմն հարկաւ ամենից առաջ Ինքն իւրեան մեղ յայտնելու է, Այսինքն եթէ Մեսիան մեռելներից յարութիւն առնէ, նոցա կարգադրութեանը համեմատ յարութիւն առնելու է, նոցա գաղափարներին համեմատ

